

**KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN OPISELUHUOLTOSUUNNITELMA
PELLON KUNTA**

Elinvoimalautakunta 13.6.2023 § 47

1 OPISKELUHUOLLON KOKONAISUUS	3
2 OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMISVASTUU	4
2.1 Lapin hyvinvointialue:	4
2.2 Pellon kunta/koulutuksen järjestäjä:	4
2.3 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma:	4
2.4 Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma:	5
3 ARVIO OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARPEESTA JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLTOPALVELUISTA	6
3.1 Oppilas-/opiskelijatiedot:	6
3.2 Oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja tulokset	7
3.3 Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoollon palveluista ja niiden tarpeesta	11
4 OPPILAITOSHTEISÖN TOIMENPITEET YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLLON EDISTÄMISEKSI JA TARVITTAVIEN TUKITOIMIEN JÄRJESTÄMISEKSI	12
4.1 Yhteisöllinen opiskeluhoolto	12
4.2 Yksilökohtainen opiskeluhoolto	12
4.3 Oppilaan/opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin	12
4.4 Opiskeluhoitoryhmät	13
4.5 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen	15
4.6 Opiskeluhoitokertomuksen laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoitokisterille.	17
4.7 Poissaolojen ennaltaehkäisy, suunnitelmallisesta seurannasta ja poissaoloihin puuttumisesta	17
4.8 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen	19
4.9 Yhteistyö ja käytänteet koulu ympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	21
4.10 Tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	21
4.11 Opettajan laajan terveystarkastukseen antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvioin toimintakäytänteet koulussa	22
4.12 Oppilaan/opiskelijan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet	23
5 YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPISKELIJOIDEN JA HEIDÄN PERHEIDENSÄ SEKÄ OPPILAITOKSESSA TYÖSKENTELEVIEN JA MUIDEN OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA	24
5.1 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen ja opiskeluhoitopalveluiden osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen	24
5.2 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä	24
5.3 Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä	25
5.4 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	25
5.5 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille	27
6 SUUNNITELMA OPISKELIJOIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ SEKÄ TOIMENPITEET OPISKELIJOIDEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMISEKSI	28
6.1 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	28
6.2 Suunnitelma kriisi-, uhka ja vaaratilanteiden varalle	34
7 OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN SEURAAMINEN	35

1 OPISKELUHUOLLON KOKONAISUUS

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) § 3 mukaan opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuoltoa on sekä perusopetuslaissa tarkoitettu oppilashuolto että lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijahuolto.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon siten kuin oppilas- opiskelijahuoltolaissa säädetään.

Opiskeluhuoltoon sisältyvät perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämä opiskeluhuolto sekä opiskeluhuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen sekä hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. (25.5.2022/377)

2 OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMISVASTUU

2.1 Lapin hyvinvointialue:

Hyvinvointialue vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien oppilaitosten opetuksessa tai koulutuksessa oleville opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen on oltava opiskelijoiden helposti saavutettavissa. Hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut ensisijaisesti oppilaitoksessa. Psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa.

Hyvinvointialue vastaa myös terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n ja 17 §:n mukaisesta koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon järjestämisestä, joita toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Lisäksi kouluterveydenhuollossa tuetaan vanhempien ja huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä. Opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, jotka on järjestettävä yhtenäisenä kokonaisuutena.

Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoito, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluterveydenhuolto on opiskelijalle maksutonta lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

2.2 Pellon kunta/koulutuksen järjestäjä:

Pellon kunta vastaa koulutuksen järjestäjänä siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoitosuunnitelma toteutuu. Koulutuksen järjestäjän on järjestettävä opiskeluhoito yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhuollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Koulutuksen järjestäjän on tarjottava hyvinvointialueen käyttöön tarkoitukseen soveltuvat tilat palvelujen järjestämiseksi. Jos koulutuksen järjestäjän ei ole mahdollista tarjota tarkoitukseen soveltuvia tiloja oppilaitoksesta, hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut koulutuksen järjestäjän tarjoamissa oppilaitoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla tarkoitukseen soveltuvilla tiloilla.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhuollosta. Oppilaitoksen ja opiskeluhuollon henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhuollon etuuksia ja palveluja.

2.3 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma:

Koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhuollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta).

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot:

- 1) arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista;
- 2) oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi;
- 3) yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa;
- 4) suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhoitopalvelujen, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Koulutuksen järjestäjän on seurattava opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistettava sitä tarvittaessa.

Kunnan alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmat tulee liittää lastensuojelulain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

2.4 Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma:

Hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkistettava tarvittaessa.

Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma perustuu hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin ja sen tulee sisältää:

- 1) opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet;
- 2) suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi;
- 3) hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet;
- 4) suunnitelma opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta;
- 5) toimenpiteet alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.

Alueellisessa opiskeluhoitosuunnitelmassa on huomioitava opiskelijoiden kielellisten oikeuksien toteutuminen opiskeluhoitopalveluissa.

Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma tulee liittää lastensuojelulain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

3 ARVIO OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARPEESTA JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLTOPALVELUISTA

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta sisältää yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä opiskeluhoollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arvioissa huomioidaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden tarve. Arvioinnin pohjana toimivat kouluyksiköiden määrä, koulujen oppilasmäärä sekä toimintaympäristön paikalliset erityispiirteet. Tarpeen arvioinnissa huomioidaan myös eri ikäisten, tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien sekä maahanmuuttajataustaisten oppilaiden lukumäärät ja osuudet. Lisäksi arvioinnissa huomioidaan paikallinen lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevaa seurantatietoa.

Arvioon käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista kirjataan kaikkien opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten (kouluterveydenhuolto sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut) käytettävissä olevat henkilötyövuodet. Hyvinvointialue ilmoittaa käytettävissä olevat resurssit, eikä arvion kokonaistarpeesta ja arvion käytettävissä olevista palveluista tarvitse välttämättä olla yhtenevät.

3.1 Oppilas-/opiskelijatiedot:

PELLON PERUSKOULU (Lv. 2022–2023)										
VUOSILUOKKA	OPPILAAT	TEHOSTETUN OPILAAT lkm (%)	ERITYISEN TUEN OPILAAT lkm (%)	MAAHANMUUTTAJATAUSTAISET lkm (%)	POISSAOLOT					
					Luvalliset (h)	Terveys-syyt (h)	Selvitettyt poissaolot (h)	Yhteensä (h)	Päiviä yhteensä	päiviä/oppilas
Valmist.	7	0	0	0						
Esiop.	24	≤ 5	≤ 5	0	402	1 445	34	1 881	461	19,2
1.	26	≤ 5	≤ 5	0	238	1 357	83	1 678	423	16,3
2.	18	≤ 5	≤ 5	0	378	1 675	120	2 173	540	30,0
3.	27	0	≤ 5	0	952	3 116	201	4 269	1 010	37,4
4.	25	≤ 5	0	≤ 5	928	4 016	402	5 246	1 191	47,6
5.	21	≤ 5	≤ 5	0	864	3 496	370	4 730	1 059	50,4
6.	22	≤ 5	≤ 5	0	1 383	3 721	527	5 631	1 329	60,4
7.	25	0	≤ 5	0	678	1 817	152	2 647	541	21,6
8.	15	0	≤ 5	≤ 5	1 719	4 465	661	6 845	2 483	165,5
9.	22	≤ 5	≤ 5	0	2 327	5 248	1 075	8 650	1 777	80,8
Yhteensä:	231	15 (6,5 %)	16 (6,9 %)	≤ 5	9 869	30 356	3 625	43 850	10 814	46,8

PELLON LUKIO (Lv. 2022–2023)										
	OPISKELIJAT	ERITYISJÄRJESTELYT KOKEISSA TAI YO-KOKEISSA lkm (%)	MAAHANMUUTTAJATAUSTAISET lkm (%)	POISSAOLOT						
				Välttämättömät (h)	Terveys-syyt (h)	ei-välttämättömät (h)	Yhteensä (h)	Päiviä yhteensä	Päiviä/opiskelija	
Yhteensä:	33	≤ 5	≤ 5	1 238	2 538	366	4 142	1 231	37,3	

TOIMINTAYMPÄRISTÖN ERITYISPIIRTEET:

- Pellossa on yksi peruskoulu, jonka yhteydessä toimii lukio ja varhaiskasvatus. Opiskeluhuollon toimitilat sijaitsevat koulussa, jossa on vastaanottotilat terveydenhoitajalle, kuraattorille, psykologille ja opinto-ohjaajalle.
- Oppilasmäärä esi- ja perusopetuksessa on vuosittain noin 220-230 oppilasta. Maahanmuuttajataustaisia oppilaita on keskimäärin noin 4 % perusopetuksen oppilaista. Tehostettua ja erityistä tukea saavia oppilaita on noin 13-14 % oppilasmäärästä.
- Opiskelijamäärä Pellon lukiossa on noin 30 opiskelijaa lukuvuodessa. Joukossa ei yleensä ole maahanmuuttaja taustaisia opiskelijoita. Erityisjärjestelyjä ylioppilaskokeissa tarvitsee noin 10 % opiskelijoista.
- Pieni ja tuttu opiskeluyhteisö mahdollistaa oppilaiden ja opiskelijoiden henkilökohtaisen kohtaamisen sekä yksilöiden hyvinvoinnin päivittäisen havainnoinnin.
- Pello on vähäväkinen maaseutukunta, jossa suurin osa väestöstä asuu Pellon kuntakeskuksen ja Turtolan kylän alueella. Noin puolet perusopetuksen oppilaista ja lukion opiskelijoista kuuluu koulukuljetusten piiriin.
- Harrastamismahdollisuudet keskittyvät kuntakeskuksen alueelle, ja keskeisimpiä lasten ja nuorten harrastustoimintaa järjestäviä toimijoita ovat kunta, seurakunnat sekä paikalliset urheilujärjestöt Pellon Kiekko ja Pellon Ponsi.

3.2 Oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja tulokset

Pellon peruskoulun ja lukion oppilaiden/opiskelijoiden sekä koulu yhteisön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta seurataan valtakunnallisesti, paikallisesti ja yksilökohtaisesti erilaisilla menetelmillä. Perusopetuksen ja lukion oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitoryhmät käyvät menetelmien tulokset läpi kokouksissaan ja koostavat niistä keskeiset ilon ja huolen aiheet, jotka kirjataan koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan ohjaus- ja resursointityön pohjaksi.

3.2.1 Kouluterveyskysely

Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista ja luotettavaa, maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palveluista. Kysely toteutetaan joka toinen vuosi perusopetuksen 4. ja 5. sekä 8. 9. luokkien oppilaille, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoille sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille. Kysely toteutetaan kevät lukukaudella ja tulokset julkaistaan seuraavan syksyn aikana.

PERUSOPETUS: 4. JA 5. LUOKKIEN OPPILAAT (2021) (Vuosiluokkien 4, 5, 8 ja 9 oppilaat)	
Ilonaiheet:	Huolenaiheet:
<ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamista kokee pieni prosentuaalinen osuus oppilaista • Harrastuksia on tarjolla oppilaiden mielestä hyvin • Oppilaat kokevat pääasiassa, että opettajan ja henkilökunta ovat kiinnostuneita oppilaista ja heidän asioistaan. • Oppilaat kokevat, että apua ja tukea on tarvittaessa saatavilla. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yläkouluikäisten tyttöjen ahdistuneisuus on viime vuosina lisääntynyt • Yhä useampi oppilas ilmoittaa digilaitteiden häiritsevän keskittymistä ja unta • Kaikki eivät syö kouluruokaa • Kaikki eivät liiku suositusten mukaisesti

LUKIO: 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJAT (2021)	
Ilonaiheet:	Huolenaiheet:
<ul style="list-style-type: none"> • Päihteiden käyttö ei näyttäyty kyselyssä ongelmana. • Yli puolet opiskelijoista on tyytyväisiä elämäänsä. • Koulukiusaamista ei juurikaan ilmene. • Lukion ilmapiiri koetaan hyväksi. • Keskusteluyhteys vanhempiin on hyvällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijat nukkuvat alle 8 tuntia arkisin. • Koulun käynnistä pitäminen merkittävästi harvinaisempaa kuin keskimäärin. • Koulu-uupumus on jonkin verran keski-vertoa yleisempää. • Ahdistuneisuus jonkin verran yleisempää.

3.2.2 TEA-viisari

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kaksi kertaa vuodessa tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Tiedonkeruilla selvitetään esimerkiksi toimenpiteitä, resursseja ja poikkihallinnollisia toimintakäytäntöjä. Kunnille tiedonkeruut antavat tietoa kunnan tilanteesta suhteessa koko maahan tai vastaaviin kuntiin. Tietoja käytetään hyvinvointijohtamisen välineenä useissa kunnissa.

PERUSOPETUS (2022)	
Ilonaiheet:	Kehityskohteet:
<ul style="list-style-type: none"> • Terveyden edistämisen seuranta ja tarveanalyysi ovat kokonaisuudessaan hyvällä tasolla. • Opiskeluhuollon voimavarat ovat olleet vuonna 2022 hyvällä tasolla. • Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen käytännöt ovat pääasiassa erinomaisella tasolla. • Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet ovat hyvällä tasolla. • Kokonaistulos on koko maan keskiarvoa korkeampi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei kirjattuja toimintamalleja istumisen ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi tai yksinäisyyden vähentämiseksi. • Ensimmäisen kouluruokailun ajankohta on liian aikaisin. • Huoltajien vaikutusmahdollisuuksissa kehitettävää. • Oppilashuollon toimitavoista ja -periaatteista ei ole tiedotettu suoraan esitteissä/verkkosivuilla. • Pellossa ei toimi vanhempainyhdistystä tai vastaavaa.

LUKIOKOULUTUS (2022)	
Ilonaiheet:	Kehityskohteet:
<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön sitoutuminen hyvinvointityöhön erittäin vahvaa. • Opiskeluhuollon voimavarat ovat olleet vuonna 2022 erinomaisella tasolla. • Opiskeluhoitotyön johtaminen: opiskeluhoitoryhmän työskentely, poissaolojen seuranta, opiskeluyhteisön tarkastukset erinomaisella tasolla. • Opiskeluhoitoon liittyvän tiedon seuranta ja analyysi ovat pääasiassa erinomaisella tasolla. • Kokonaistulos on koko maan keskiarvoa parempi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijoiden ja huoltajien vaikutusmahdollisuuksissa kehitettävää (ml. opiskeluhoitoryhmän edustus). • Terveystarkastuksista koottua seurantatilastoa ei ole käytettävissä. • Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi ei ole selkeä kirjattua toimintamallia. • Ei toimintamallia istumisen vähentämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi. • Koulupäivän liikuntaa lisäävissä toimenpiteissä kehitettävää.

3.2.3 Move! -mittaukset

Move! on fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka ensisijaisena tavoitteena on kannustaa lapsia ja nuoria omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Fyysisen toimintakyvyn arviointia ja kehittämistä tukevat Move! -mittaukset tehdään kaikille 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille elo-syyskuun aikana.

MOVE! -MITTAUKSET (2022) (5. ja 8. luokkien oppilaat)	
Ilonaiheet:	Huolenaiheet:
<ul style="list-style-type: none"> • Move! -mittauksiin osallisuivat kaikki 5. ja 8. luokkien oppilaat. • Tyttöjen tulokset ovat keskimääriin koko maan tasoa paremmat molemmissa ikäryhmissä. • Alaselän ojennus täysistunnassa 8. luokalla 100 %:n tuloksissa. • 8. luokan kyykistysten tulokset keskiarvoa paremmat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poikien tulokset ovat koko maan tasoa tai heikommat. • 5. luokan poikien liikkuvuuden ja etunojapunnerrusten tulokset heikolla tasolla.

3.2.4 Hyvä kasvun polku -kysely

Hyvän kasvun polku määrittelee keskeiset paikalliset tavoitteet varhaiskasvatuksen, opetuksen, nuorisotyön sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan palveluille vuoteen 2026 saakka. Hyvän kasvun ohjelmassa määritellään tavoitetilä vuodelle 2026 sekä toimenpiteet tavoitetilan saavuttamiseksi seuraavilla osa-alueilla: lasten ja nuorten hyvinvointi, lasten ja nuorten osallisuus, vanhempien osallisuus, henkilöstön osallisuus ja monialainen yhteistyö, toimitilat ja sähköinen toimintaympäristö sekä johtaminen ja organisaatio. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan keväisin oppilaille/opiskelijoille, huoltajille ja henkilökunnalle toteuttavan kyselyn avulla.

HYVÄN KASVUN POLKU-KYSELYT: (2023) (Perusopetus ja lukio)	
Ilonaiheet:	Huolenaiheet:
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden kouluviihtyvyys on parantunut. • Vastanneista oppilaista/opiskelijoista 90 % syö kouluruokaa riittävästi ja monipuolisesti. • Lukemisen suosio on kasvanut merkittävästi. • Keilaamassa, elokuvissa ja kirjastossa käydään viime vuotta enemmän. • Huoltajat ovat aiempaa tyytyväisempiä vanhempaintilaisuuksiin ja opetuksen laatuun. • Tiedonkulku sekä luottamuksellinen ja kunnioittava kohtaaminen kotien ja koulun välillä ovat parantuneet. • Henkilöstö tuntee tuen prosessin aiempaa paremmin. • Opetussuunnitelman ainekohtaisen tavoitteen on tavoitettu lukuvuoden aikana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden tunne terveydestä ja hyvinvoinnista on heikentynyt edelliseen vuoteen nähden. • Vain 50 % oppilaista nukkuu aina vähintään 8 h/yö. Digilaitteet häiritsevät yhä useamman unta. • Huoltaja kokevat lastensa yksilöllisen huomioimisen heikompana kuin aiemmin. • Henkilöstön yhteistyön toimivuus on heikentynyt edellisvuoteen verrattuna.

3.2.5 Muut arviointimenetelmät

Edellä kuvattujen menetelmien lisäksi Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi keskittyy arvioimaan muun muassa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppimistuloksia sekä laatimalla erilaisia teema- ja järjestelmäarviointeja. Tutkimuksilla kerätään tietoa opetussuunnitelmien tavoitteiden saavuttamisesta. Koulutuksen tilaa ja tuloksia arvioidaan myös OECD:n jäsenmaiden yhteisellä PISA-tutkimuksella (Programme for International Students Assessment), joka toteutetaan erilaisilla temaattisilla painotuksilla 15-vuotiaille nuorille.

Kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset järjestetään luokilla 1, 5, ja 8. Niihin kutsutaan oppilaan molemmat vanhemmat. Tarkastukseen sisältyy oppilaan hyvinvoinnin, kasvun, kehityksen ja terveydentilan arvioimisen lisäksi vanhempien ja koko perheen hyvinvoinnin selvittely. Tarkastuksen kokonaisarvion pohjalta suunnitellaan yhdessä asiakkaiden kanssa mahdollisesti tarvittava tuki. Oppilaan tuen ja avun varmistamiseksi laajojen terveystarkastusten kokonaisarvioista ja jatkosuunnitelmista siirretään tarvittavaa tietoa muille oppilaan kanssa työskenteleville opiskeluhoollon toimijoille, opettajalle/luokanvalvojalle tai muille tahoille.

3.3 Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoollon palveluista ja niiden tarpeesta

ARVIO KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLLON PALVELUISTA JA NIIDEN TARPEESTA				
	Käytettävissä olevat resurssit		Koulun arvio palvelun riittävydestä	
Palvelu:	Varattu resurssi (htv)	Tavoitettavissa koulussa (pv/vko)	Sanallinen arvio:	Arvio tarpeen määrästä (htv)
Kouluterveydenhoitaja	0,5	2-3 pv/vko	Kouluterveydenhoitajan tulisi olla tavoitettavissa koululla useammin kuin 2 päivänä viikossa. Etenkin murrosikäisten kynnyksiasiointiin olisi matalampi, kun ei tarvitse lähteä terveyskeskukseen.	1,0
Koulukuraattori	0,4	4 pv/vko	Kuraattorin tulisi olla saavutettavissa koululla viikon jokaisena päivänä. Osittainen työaika jakautuu yksilötyöhön, ennaltaehkäisevään työhön ja akuuttien tilanteiden ratkaisemiseen.	1,0
Koulupsykologi	0,4	3 pv/vko	Psykologipalvelut ovat koulun näkökulmasta muutoin riittävät, mutta ennaltaehkäisevään työhön ei riitä resursseja.	0,4

4 OPPILAITOSHTEISÖN TOIMENPITEET YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLLON EDISTÄMISEKSI JA TARVITTAVIEN TUKITOIMIEN JÄRJESTÄMISEKSI

4.1 Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhooltoa toteuttavat kaikki opiskeluhoollon toimijat.

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhooltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista.

4.2 Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan tässä laissa yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

1. koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja;
2. opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja;
3. monialaista yksilökohtaista opiskeluhooltoa (monialainen asiantuntijaryhmä); ja
4. sekä koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluja.

4.3 Oppilaan/opiskelijan ohjaaminen opiskeluhooltopalveluihin

Opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhoitajan vastaanotto löytyvät Meän Opinahjon opiskeluhoollon erillisestä osastosta. Samoissa tiloissa sijaitsee myös opinto-ohjaaja työhuone. Koululääkäri osallistuu laajoihin terveystarkastuksiin sekä yhteisölliseen opiskeluhooltotyöhön. Lääkärin palvelut toteutetaan muutoin terveyskeskuksessa.

Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhooltopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhoollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt tai yhteydenotto on tehty oppilaitoksen työntekijän toimesta. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta opiskeluhoollon työntekijään paitsi, jos kyseessä on yhteydenottajan neuvonta ja ohjaus tai jos keskustelun järjestäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Oppilas/opiskelija voi myös hakeutua itse tai huoltajan tuella suoraan opiskeluhoollon palveluihin, mikäli kokee sen tarpeelliseksi.

Opiskeluhuollon palveluiden työntekijät esittelevät itsensä säännöllisesti koululla ja kertovat palveluiden sisällöistä sekä niihin hakeutumisesta. Opiskeluhuollon henkilöstön tavoittaa ainakin puhelimitse, sähköpostitse sekä Wilman kautta. Opiskeluhuollon palveluiden työntekijät tiedottavat ajankohtaisista asioista, palveluajoista ja yhteydenotosta koulun henkilökuntaa, huoltajia ja oppilaita/opiskelijoita Wilman kautta.

Opiskeluhuollon työntekijät palvelevat pääasiassa etukäteen sovittujen ajanvarausten perusteella. Akuutit sairaudet todetaan ja hoidetaan Pellon terveyskeskuksessa ajanvarauksella.

4.4 Opiskeluhuoltoryhmät

4.4.1 Opiskeluhuollon ohjausryhmä

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä. Opiskeluhuollon ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen taikka sille asetetut tehtävät voi hoitaa muu tehtävään soveltuva ryhmä.

Opiskeluhuollon ohjausryhmänä toimii Silta-työryhmä, joka vastaa myös nuorisolain mukaisen monialaisen yhteistyöryhmän tehtävistä. Ohjausryhmä vastaa koulutuksen järjestäjän opiskeluhuolto-suunnitelman päivittämisestä, tiedonkeruusta opiskeluhuollon ohjauksen tueksi sekä yhteisten toimintaperiaatteiden sopimisesta yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseksi. Ohjausryhmä koostuu vähintään kerran lukukaudessa, ja tarvittaessa useammin.

Ohjausryhmän toimintaa johtaa sivistysjohtaja ja sihteerinä toimii nuoriso- ja liikunnanohjaaja.

Silta-työryhmän (opiskeluhuollon ohjausryhmä) kokoonpano:

Pellon kunta:

Sivistysjohtaja,	puheenjohtaja
Nuoriso- ja liikunnanohjaaja,	sihteeri
Kotouttamiskoordinaattori	
Etsivä- ja koulunuorisotyöntekijä	
Kulttuuri- ja vapaa-aikavastaava	
Opinto-ohjaaja	
Perusopetuksen ja lukion rehtori	
Varhaiskasvatuksen johtaja	
Työpajaohjaaja	
Elinvoimalautakunnan edustaja	

Lapin hyvinvointialue:

Koululääkäri
 Kouluterveydenhoitaja
 Koulupsykologi
 Koulukuraattori
 Sosiaalityöntekijä

Muut jäsenet:

Pellon Helluntaiseurakunnan edustaja
 Pellon evankelisluterilaisen seurakunnan edustaja
 Pellon Pailakat ry:n edustaja
 Pellon nuorisovaltuuston edustaja
 Tornionlaakson kirjaston edustaja
 Lapin poliisilaitoksen edustaja

4.4.2 Oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitoryhmät

Pellon peruskoulun ja Pellon lukion opiskeluhoiton suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaavat monialaiset oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitoryhmät. Oppilaitoskohtaisten opiskeluhoitoryhmien toimintaa johtaa perusopetuksen ja lukion rehtori.

Perusopetuksen yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu joka toinen viikko, ja Pellon lukion opiskeluhoitoryhmä kokoontuu 1–2 kertaa lukuvuodessa.

Oppilaitoskohtaisten opiskeluhoitoryhmien kokoonpanot:

Pellon peruskoulu:	Pellon lukio:
Perusopetuksen ja lukion rehtori	Perusopetuksen ja lukion rehtori
Lukion ja yläkoulun apulaisrehtori	Opinto-ohjaaja
Alakoulun apulaisrehtori	Erytisopettaja
Opinto-ohjaaja	Kouluterveydenhoitaja
Koulupsykologi	Koulupsykologi
Koulukuraattori	Koulukuraattori
Kouluterveydenhoitaja	Huoltajien edustaja/t (1–2 henk.)
Oppilaiden edustaja	Opiskelijoiden edustaja/t (1–2 henk.)
Huoltajien edustaja	
Erytisopettaja	
Tarvittaessa ryhmään kutsutaan sosiaalityöntekijä.	Tarvittaessa kokouksiin voivat osallistua myös ryhmänohjaaja/t sekä erityisopettaja ja etsivän nuorisotyön edustaja.

4.4.3 Monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoiton palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Kuka tahansa oppilaitoksen henkilökunnan jäsen, jolla herää huoli opiskelijan tarvitsemasta tuesta, voi kutsua koolle yksilökohtaisen opiskeluhoitoryhmän. Aloite ryhmän koolle kutumisesta voi tulla myös opiskelijalta itseltään tai tämän huoltajalta.

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu kuitenkin aina opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen.

Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muutoin vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksen hänen sijastaan.

Opiskeluhuoltoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään

Edellä mainitun asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää asiantuntijaryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskeluhuoltoon liittyvään tehtävään.

4.5 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen

Seuraavassa on kuvattu ohje monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseksi sekä asian käsittelemiseksi ryhmässä:

YKSITTÄISEN OPPILAAN/OPISKELIJAN ASIAN KÄSITTELY

Huoli herää

Kuka tahansa koulun henkilökuntaan kuuluva.
Opiskeluhuollon työntekijä.
Huoltaja(t).
Oppilas/opiskelija itse.

Asian puheeksi ottaminen

- Huoli ilmaistaan matalalla kynnyksellä oppilaalle/opiskelijalle ja tarvittaessa hänen huoltajilleen.
- Oppilas/opiskelija voidaan ohjata opiskeluhuollon palveluiden piiriin.

Tieto luokanopettajalle/-valvojalle tai ryhmänohjaajalle

- Asian puheeksi ottamisesta ilmoitetaan oppilaan/opiskelijan luokanopettajalle/-valvojalle tai lukion ryhmänohjaajalle, joka tarvittaessa ottaa asian vielä puheeksi asianosaisten kanssa.

Anonyymi konsultaatio

- Jos huoli ei väisty ja/tai on epävarmaa, miten asiassa tulisi edetä, voi luokanopettaja/-valvoja tai ryhmänohjaaja pyytää asiantuntijan konsultaatiota asiassa.

- Konsultaatio tehdään anonyymisti, eli oppilaan/opiskelijan nimeä ja henkilöllisyyttä ei saa tuoda julki.
- Konsultaatioapua voi pyytää esimerkiksi kuraattorilta, psykologilta, terveydenhoitajalta, erityisopettajalta tai sosiaalityöntekijältä.

Suostumus asian käsittelemiseen monialaisessa asiantuntijaryhmässä ja yhteisen kokousajan sopiminen

- Mikäli on ilmeistä, että asian hoitaminen edellyttää useampien tahojen yhteistyötä tai keskustelua.
- Luokanopettaja/-valvoja, ryhmänohjaaja, apulaisrehtori/rehtori pyytää oppilaan/opiskelijaa ja tarvittaessa tämän huoltajan suostumuksen asian käsittelemiseen monialaisessa asiantuntijaryhmässä.
- Suostumuksen pyytämisen yhteydessä sovitaan ketkä tapauksen kannalta tarpeelliset tahot osallistuvat ryhmään.
- Suostumus pyydetään kirjallisesti Wilma-viestillä.
- Luokanopettaja/-valvoja, ryhmänohjaaja, apulaisrehtori/rehtori sovittelee kaikille osallistujille sopivan ajankohdan asian käsittelemiseen ja kutsuu heidät yhteiseen kokoukseen.

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokous

- Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka kirjaa asian taustatiedot ja yhdessä sovitut toimenpiteet opiskeluhoitokertomukseen.
- Ryhmän työskentelyssä pyritään avoimeen keskusteluun, jossa huolet ja eri toimijoiden näkökulmat tuodaan esille. Tavoitteena on sopia yhteistyössä toimenpiteistä huolenaiheen korjaamiseksi sekä eri toimijoiden vastuista.
- Tarvittaessa sovitaan seurantatapaaminen asiaan liittyen.
- Opiskeluhoitokertomus tallennetaan opiskeluhoitokertomukseen.

Opetusjärjestelyt

- Asia voi edellyttää pedagogisten asiakirjojen ja tuen päätösten laatimista koulussa. Tällöin toimitaan kolmiportaisen tuen järjestämistä annettujen ohjeiden mukaan.
- Asia voi edellyttää myös päätöstä erityisistä opetusjärjestelyistä oppilaan/opiskelijan kohdalla.
- Perusopetuksen ja lukion rehtori vastaa viranhaltijapäätösten tekemisestä.
- Asian käsittelyyn osallistuvat ne, joiden tehtäviin oppilaan/opiskelijan asia välittömästi liittyy.
- Tavoitteena on toimia yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa, mutta oppilas tai huoltaja ei voi kuitenkaan kieltäytyä perusopetuslaissa säädetyn tuen vastaanottamisesta.

4.6 Opiskeluhohtokertomuksen laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhohtorekisterille.

Opiskeluhohtokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjaetaan yksittäisen opiskelijan:

- 1) Nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan hohtajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot;
- 2) Asian aihe ja vireillepanija;
- 3) Opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet;
- 4) Tiedot asian käsittelystä opiskeluhohtoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot;
- 5) Toteutetut toimenpiteet;
- 6) Kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhohtokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Opiskeluhohtoa koskevat asiakirjat ovat salassa pidettäviä, mistä johtuen tiedon pyytäjän perusteltava oikeutensa saada tieto asiakirjasta.

Opiskeluhohtokertomus laaditaan Wilmaan.

Kertomus tallennetaan opiskeluhohtorekisteriin, joka arkistoidaan sähköiseen arkistoon. Opiskeluhohtorekisterin vastuuhenkilönä toimii perusopetuksen ja lukion rehtori.

4.7 Poissaolojen ennaltaehkäisy, suunnitelmallisesta seurannasta ja poissaoloihin puuttumisesta

Perusopetuksessa ja nuorten lukiokoulutuksessa oppilaat ja opiskelijat ovat oppivelvollisia ja heidän tulee osallistua opetukseen, jollei heille ole erityisestä syystä myönnetty vapautusta. Oppilaan/opiskelijan poissaolo koulusta voi perustua perusopetuslakiin, lukiolakiin tai tartuntatautilakiin. Sairaus on erityinen syy olla poissa koulusta. Kouluuun ei saa myöskään tulla, jos on sairastumiseen viittaavia oireita.

Opetuksen järjestäjä seuraa oppilaiden osallistumista opetukseen. Jokaisella peruskoululla tulee olla toimintamalli poissaolojen seuraamisesta, niistä ilmoittamisesta ja niihin puuttumisesta. Opettaja on vastuussa oppilaistaan ja on yhteydessä heihin ja koteihin myös silloin, kun opetusta joudutaan järjestämään poikkeuksellisissa olosuhteissa. Koulun ja oppilashuhtopalvelujen henkilöstön tulee olla aktiivisessa vuorovaikutuksessa kotien kanssa.

4.7.1 Poissaolojen ennaltaehkäisy, seuranta ja niihin puuttuminen perusopetuksessa

Toimintamallit poissaolojen ennaltaehkäisemiseksi, niiden suunnitelmalliseksi seuraamiseksi sekä poissaoloihin puuttumiseksi perusopetuksessa on kuvattu Pellon perusopetuksen opetussuunnitelmassa.

4.7.2 Poissaolojen ennaltaehkäisy, seuranta ja niihin puuttuminen lukiossa

Lukiolain 714/2018 § 30 mukaan opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijan poissaoloa koskevista menettelyistä.

Opiskelijan poissaolot voivat johtaa oppimisen ongelmiin ja opintojen edistymisen viivästyymiseen tai opintojen keskeytymiseen. Toisaalta oppimisen vaikeudet ja muut opiskeluun liittyvät ongelmat sekä esimerkiksi kiusatuksi tuleminen tai sen pelko saattavat aiheuttaa poissaoloja.

Poissaolot voivat liittyä myös terveyden ja hyvinvoinnin ongelmiin. Opiskelijan poissaolot ovat selkeä indikaattori hänen hyvinvoinnistaan.

Kun poissaoloihin puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ehkäistään tulevia ongelmia ja ongelmien vaikeutumista. Poissaolojen seurannan toimivuus edellyttää selkeitä sääntöjä sekä kodin ja koulun sitoutumista sääntöjen noudattamiseen. Poissaoloja pyritään ehkäisemään turvallisella, yhteisöllisellä ja välittävällä ilmapiirillä, varhaisella tuella (motivaatio, oppimisen vaikeudet, sosiaaliset suhteet) ja tiiviillä yhteistyöllä opiskelijan ja huoltajien kanssa.

Pellon lukiossa poissaolot ilmoitetaan ja niitä seurataan Wilma-järjestelmän kautta. Poissaolot merkitään seuraaviin kategorioihin:

- **Selvittämätön** (punainen): opettaja merkitsee, kun poissaololle ei ole ilmoitettu syytä etukäteen. Huoltaja kuittaa poissaolon muuttamalla merkinnän aiheelliseksi tai aiheettomaksi.
- **Sairauspoissaolo** (oranssi): Huoltaja merkitsee tai ilmoittaa ryhmänohjaajalle merkittäväksi.
- **Selvitetty poissaolo** (vihreä): Huoltaja merkitsee tai ilmoittaa ryhmänohjaajalle merkittäväksi.

Mikäli opiskelijalla on joltakin opintojaksolta ei-välttämättömiä poissaoloja 4 tuntia tai enemmän, opintojakson suorittaminen keskeytyy. Opintojakso merkitään K-merkinnällä, eikä opiskelija saa osallistua opintojaksokokeeseen eikä uusintakokeeseen. Opintojakso on käytävä uudelleen sitten, kun se on seuraavan kerran opintojaksotarjottimella. Tässä tapauksessa opiskelija neuvottelee opintojakson suorittamisesta opettajan kanssa.

Seuraavat poissaolot luetaan välttämättömiksi:

- Sairaudet ja sairauden hoitoon liittyvät poissaolot (mm. LKS, hammaslääkäri)
- KLL:n urheilukisat ja mestaruustason urheilukilpailut
- Opiskelijakunnan hallituksen kokoukset
- B-ajokortin suorittamiseen kuuluvat kaupunkiajo, teoria- ja ajokoe sekä riskientunnistamiskoulutus
- Pääsykokeet
- Rehtorin myöntämä yli kahden päivän vapaa (erillisen päätöksen mukaan)

Seuraavia poissaoloja ei lueta välttämättömiksi:

- Ajotunnit (max 1 t/opintojakso)
- Ryhmänohjaajan myöntämä korkeintaan kahden päivän vapaa
- Opettajan myöntämä vapaa omalta oppitunniltaan
- Muut poissaolot

Ryhmänohjaaja puuttuu liiallisiin poissaoloihin varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa asiaa käsitellään opiskeluhuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä, johon esitetään läsnäolijoiksi ainakin ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja ja rehtoria. Ryhmä linjaa asiaan liittyvistä jatkotoimenpiteistä.

Äkilliset poissaolot on selvitettävä välittömästi. Jos opiskelijalla on selvittämättömiä poissaoloja, hän ei saa osallistua opintojaksokokeeseen. Poissaolot selvitetään Wilmassa.

Sairauspoissaolot selvittää huoltaja, terveydenhoitaja, lääkäri tai muu terveydenhuollon henkilö.

Muut poissaolot selvittää alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltaja tai 18 vuotta täyttänyt opiskelija itse.

Etukäteen tiedossa oleviin poissaoloihin on aina annettava lupa ennen poissaolon ajankohtaa. 1-2 päivän poissaoloa anotaan ryhmänohjaajalta, ja yli 2 päivää kestävä poissaolo anotaan rehtorilta. Poissaoloanomus ryhmänohjaajalle tai rehtorille tehdään Wilmassa. Alle 18-vuotiaan opiskelijan poissaolon anoo hänen huoltansa.

Poissaoloanomus voidaan evätä, jos opiskelijalle on kertynyt runsaasti poissaoloja tai hän on saman lukuvuoden aikana saanut vapaata samasta syystä. Suosituksena on, että lomamatkat ja ostosreissut tehdään koulun loma-aikoina ja vapaapäivinä. Samoin kampaamoajat, ajotunnit yms. tulisi järjestää vapaatuntien ajalle.

Sairaustapauksissa ilmoitus Wilma-järjestelmässä riittää.

Poissaolojen ajalta opiskelija ottaa itse selvää tehtävistä, jotka hänen tulee suorittaa.

Ryhmänohjaaja sopii täysi-ikäisen opiskelijan poissaolojen selvittämiseen liittyvistä käytänteistä yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa siinä vaiheessa, kun asia on ajankohtainen.

4.8 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Ehkäisevä päihdetyö pyrkii ehkäisemään ja lykkäämään päihteiden käytön, tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön sekä rahapelaamisen aloitusta. Tavoitteena on ehkäistä jo alkaneen käytön tai rahapelaamisen muuttumista haitallisemmaksi sekä käytöstä ja pelaamisesta syntyviä haittoja yksilöille ja yhteisöille. Päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttöön sekä rahapelaamiseen liittyy erilaisia sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja sekä mahdollisuus riippuvuuden kehittymiseen. Haittoja ovat esimerkiksi velkaantuminen, tapaturmat, tarttuvat taudit ja mielenterveyden ongelmat. Ehkäisevällä päihdetyöllä puretaan myös päihteisiin tai riippuvuuteen liittyvää stigmaa.

Ehkäisevä päihdetyö on osa koulun arkea. Se nojaa tutkimuksessa vaikuttaviksi arvioituihin käytäntöihin ja suosituksiin. Johtamisella varmistetaan työn jatkuvuus ja se, ettei ehkäisevä päihdetyö jää koulutyöstä erillisiksi kertaluonteisiksi tempauksiksi, tapahtumiksi tai oppitunneiksi.

Peruskoulun ja lukion opiskeluhoitoryhmät koordinoivat omilta osiltaan ehkäisevää päihdetyötä. Apuna työssä ovat koulutuksen järjestäjän opiskeluhoolto- ja päihdesuunnitelmat sekä kunnan tai hyvinvointialueen tarjoama tuki.

Tietoa oppilaiden/opiskelijoiden päihteiden ja nikotiinituotteiden käytöstä sekä rahapelaamisesta ja näihin vaikuttavista tekijöistä saadaan kouluterveyskyselyistä ja TEA-viisarista.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtäviin kuuluva oppilaitosympäristön terveellisyden, turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastus tarjoaa arvokasta tietoa johtamiseen. Tarkastuksella käsitellään myös ehkäisevään päihdetyöhön liittyvät asiat ja tunnistetaan mahdolliset kehittämiskohteet. Niiden korjaamiseksi tehdään suunnitelma ja sovitaan seurannasta.

Koulun ja oppilaitoksen henkilöstöllä on velvollisuus ottaa päihteiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö sekä rahapelaaminen puheeksi aina, kun niitä havaitsee tai epäilee. On tärkeää tunnistaa ongelmat ja ohjata lapsi tai nuori tarpeenmukaisesti opiskeluhooltoon sekä edelleen sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Alle 18-vuotiaan päihteidenkäytöstä ja rahapelaamisesta tulee tehdä lastensuojeluilmoitus, jos se on toistuvaa, muulla tavalla terveyttä ja kehitystä vaarantavaa tai jos lapsen tai nuoren elämäntilanne antaa siihen aiheita.

4.8.1 Oppilas/opiskelija päihtyneenä koulussa

Kun koulussa havaitaan tai epäillään päihteiden/nikotiinituotteiden käyttöä, toimitaan seuraavalla tavalla

- 1) Asian havainnut henkilö johtaa oppilaan rehtorin puhutteluun. Rehtori ja luokanopettaja/-valvoja tai ryhmänohjaaja sopivat tapauksen tiedottamisesta oppilaan/opiskelijan huoltajille.
- 2) Rehtori tai luokanopettaja/-valvoja antaa perusopetuksen oppilaalle 1–2 tunnin jälki-is-tuntorangaistuksen asiasta.
- 3) Lapsen päihteiden ja nikotiinituotteiden käytöstä tehdään lastensuojeluilmoitus sosiaaliviranomaiselle.
- 4) Rikokset ilmoitetaan aina poliisille.
- 5) Jos rikkomukset jatkuvat tai asian laatu muuten sitä vaatii, kootaan asian käsittelemiseksi opiskeluhoollon moniammatillinen asiantuntijaryhmä.
- 6) Jos asiaan ei saada parannusta, oppilaalle annetaan kirjallinen varoitus.
- 7) Jos asiaan ei edelleenkään saada parannusta, oppilas erotetaan määräajaksi.

Mitä aiemmin oppilaan tai opiskelijan päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö tai rahapelaaminen otetaan puheeksi, sitä paremmat ovat mahdollisuudet auttaa lasta tai nuorta. On myös tärkeää tunnistaa riskiä lisäävät ja riskeiltä suojaavat tekijät, kuten mielenterveyden haasteet tai ongelmat perheessä.

4.8.2 Päihteiden tuonti kouluun

Tupakkalain (549/2016) mukaan tupakkatuotteiden ja sähkötupakan käyttö on kielletty kaikissa varhaiskasvatuspalveluiden, sekä esi- ja perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa sekä niiden käytössä olevilla ulkoalueilla.

Rehtorilla ja opettajilla on työpäivän aikana oikeus ottaa haltuunsa oppilaalta tai alle 18-vuotiaalta opiskelijalta tupakkatuote, nikotiinineste tai sitä sisältävä sähkösavuke. Tämän lisäksi opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus ottaa haltuun oppilaalta tai opiskelijalta muussa laissa kielletty esine tai aine, kuten alkoholi- tai rahapelituotteet.

Perusopetuksessa

- Rehtori tai opettaja voi työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta tupakkatuotteen (esim. tupakka, nuuska), nikotiininesteen tai sitä sisältävän sähkösavukkeen. Myös sellainen muu esine, jolla oppilas häiritsee opetusta ja oppimista, voidaan ottaa haltuun (esim. energiajuoma).
- Mikäli oppilas vastustaa tupakkatuotteiden tai sähkösavukkeen haltuun ottamista, on rehtorilla ja opettajalla oikeus käyttää perusopetuslaissa määriteltäviä välttämättömiä voimakeinoja esineen tai aineen haltuun ottamiseksi.
- Haltuun otetut tuotteet on työpäivän jälkeen luovutettava poliisin ohjeiden mukaisesti.

Lukiokoulutuksessa

- Rehtori tai opettaja voi työpäivän aikana ottaa haltuunsa alle 18-vuotiaalta opiskelijalta tupakkatuotteen, nikotiininesteen tai sitä sisältävän sähkösavukkeen.
- Haltuun otetut tuotteet on työpäivän jälkeen luovutettava poliisin ohjeiden mukaisesti.
- Opetusta häiritsevälle opiskelijalle voidaan määrätä kurinpidollisia seuraamuksia.
- Yli 18-vuotiaalla opiskelijalla on oikeus pitää hallussaan tupakkatuotteita ja nikotiininesteitä, mutta ei käyttää tai välitä niitä oppilaitoksen alueella.

4.9 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä kouluuyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Tarkastukseen osallistuvat opiskeluhuollon toimijat, rehtori, kiinteistönhuolto, ruoka- ja siivouspalvelut, huoltajien edustaja, oppilaiden/opiskelijoiden edustajat sekä henkilöstön edustaja. Lisäksi työsuojeluvaltuutettu/-tut sekä palo- ja pelastustoimesta vastaava henkilö osallistuvat myös tarkastukseen.

Tarkastukset toteutetaan terveydenhuoltolain 16 §:n mukaisesti 3 vuoden välein. Koulukiinteistön vuosittainen fyysinen tarkastus suoritetaan Pellon kunnan toimesta jokaisen lukuvuoden alussa. Tarkastusten toteuttaminen on kuvattu tarkemmin Meän Opintahjon turvallisuussuunnitelmasta. Terveystarkastaja kutsuu tarkastukseen osallistujat koolle joka toinen vuosi.

4.10 Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Opetuksen epäämisen ja kurinpitotoimien aikana oppilaalle/opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle/opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen.

Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle ja oppilaan määräämisaikasta erottamista on yksilöittävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava

oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harjoitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen kurinpitotoimesta päättämistä on perusopetuksen oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos on ilmeistä, että oppilas/opiskelija tarvitsee opiskeluhuollon palveluita kurinpitotoimen aikana, sovitaan järjestelyistä opiskeluhuollon ammattilaisen kanssa. Määrääjäksi erotetun oppilaan/opiskelijan opiskeluhuollon järjestämiseksi kootaan monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmän kokouksessa sovitaan opiskeluhuollon järjestämisestä opetuksen epäämisen aikana.

Perusopetuksen oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Opetusta häiritsevä oppilas/opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta.

Oppilaan/opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan/opiskelijan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan/opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Asiasta ilmoitetaan huoltajille, joiden tulee hakea oppilas/opiskelija pois koulusta. Alaikäinen oppilas/opiskelija siirretään valvottuun tilaan, kunnes hänet on haettu koulusta. Huoltajan suostumuksella oppilas/opiskelija voidaan lähettää pois koulusta itsenäisesti.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Oppilaan luokasta poistamisen tai opetuksen epäämisen yhteydessä on huolehdittava, ettei perusopetuksen oppilas jää ilman valvontaa. Mikäli koulun henkilökunnan jäsen arvioi, että oppilas/opiskelija tarvitsee opiskeluhuollon palveluita, tulee hänen ohjata oppilas/opiskelija palveluiden piiriin. Äkillisissä tapauksissa otetaan yhteys hätäkeskukseen tai terveyskeskukseen.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. Myös tällöin on arvioitava, liittyykö asian opiskeluhuollon palveluiden tarvetta.

4.11 Opettajan laajan terveystarkastukseen antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvioin toimintakäytänteet koulussa

Kouluterveydenhoitaja jakaa ennen laajaa terveystarkastusta 1., 5. ja 8. luokan oppilaille terveystarkastuskyselyn. Kysely sisältää lomakkeen oppilaille ja huoltajalle.

Huoltajalta pyydetään suostumusta siitä, voidaan tarkastukseen pyytää arvio opettajalta. Kun suostumus on saatu kirjallisesti, opettaja täyttää arvion kouluterveydenhoitajan kyselyyn.

Kyseisten luokka-asteiden oppilaille tehdään terveystarkastuksen lisäksi lääkäritarkastus. Muille luokille tehdään terveystarkastus.

4.12 Oppilaan/opiskelijan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Erytisruokavaliot ilmoitetaan suoraan keskuskeittiölle. Keskuskeittiö ilmoittaa ne kootusti koululle, josta jokainen opettaja poimii omien oppilaidensa tiedot.

Lääkitykset ilmoitetaan lähtökohtaisesti aina luokanopettajalle/-valvojalle ja kouluterveydenhoitajalle. Jos oppilas/opiskelija tarvitsee koulupäivän aikana hoitoa tai lääkitystä, pyydetään kouluterveydenhoitajaa opastaman oppilaan/opiskelijan kanssa työskentelevää henkilökuntaa sairaudesta ja siihen liittyvästä hoidosta ja ensiavusta.

Jos oppilas tarvitsee koulupäivän aikana apua lääkityksessä, sen hoitaa kouluterveydenhoitaja. Äkillisissä sairastumisissa oppilas ohjataan terveyskeskukseen.

5 YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPISKELIJOIDEN JA HEIDÄN PERHEIDENSÄ SEKÄ OPPILAITOKSESSA TYÖSKENTELEVIEN JA MUIDEN OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTIA TUKEVIEN TAHOJEN KANSSA.

5.1 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen ja opiskeluhoitopalveluiden osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laadinnassa, toteuttamisessa sekä arvioinnissa oppilaille/opiskelijoille ja huoltajille sekä opiskeluhoitopalveluiden ja opetustoimen edustajille annetaan mahdollisuus osallistua monella tavalla:

- Oppilas- ja opiskelijakuntien hallitukset voivat ottaa kantaa suunnitelmaan
- Koulukohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman päivittäminen käsitellään yhteisöllisessä oppilashuollossa
- Tiedottaminen tapahtuu kulloiseenkin tilanteeseen sopivalla tavalla: esimerkiksi Wilma, huoltajaillat, huoltajavartit, luokanvalvojan tunnit, henkilökohtainen kontakti jne.
- Oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedotetaan oppilaille ja huoltajille vuosittain syystiedotteessa sekä Wilma-tiedotteena

Yhteisöllinen oppilashuolto tähtää koko yhteisön hyvinvointiin ja on luonteeltaan ennaltaehkäisevää. Siksi mukaan pyritään ottamaan oppilaat/opiskelijat, huoltajat, työntekijät, eli kaikki koulussa työskentelevät. Aiheita, joita yhteisöllisen opiskeluhoollon palaverissa voidaan esim. pohtia:

- kiusaamisen ehkäiseminen
- ympäristön turvallisuus ja terveellisyys
- siirtymävaiheiden sujuvuus
- tunne- ja vuorovaikutustaidot

Koulun opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaavat peruskoulun ja lukion opiskeluhoitoryhmät, joiden tehtävänä on laatia koulukohtainen opiskeluhoitosuunnitelma. Opiskeluhoitosuunnitelmat käytetään lausunnolla oppilas-/opiskelijakuntien hallituksissa, henkilöstöllä ja huoltajilla.

Perusopetuksen oppilaiden osallisuutta koulun hyvinvointityöhön tuetaan myös tukioppilastoiminnan kautta, mitä kehitetään vuosittain Mannerheimin lastensuojeluliiton Pellon yksikön kanssa. Tukioppilastoimintaa toteutetaan perusopetuksessa valinnaiskursseina.

5.2 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Pellon peruskoulun ja Pellon lukion opiskeluhoitoryhmillä on vastuu henkilöstön tiedottamisesta ja perehdyttämisestä opiskeluhoitotyöhön liittyvissä asioissa.

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma säilytetään sähköisenä kappaleena koulun henkilöstön käytettävissä. Sähköisessä jakamisessa hyödynnetään Googlen Sites-alustaa. Jokaisen työntekijän on perehdyttävä suunnitelmaan.

Opiskeluhooltoon liittyvistä asioista tiedotetaan henkilöstöä yksiköiden henkilöstökokouksissa sekä Wilman kautta tiedotteina tai viesteinä.

Opiskeluhoiltoa tukevaa koulutusta tarjotaan henkilöstölle, kun sitä on tarjolla ja henkilöstöä kannustetaan osallistumaan sellaiseen, mikäli työntekijä kokee sen itselleen tarpeellisena. Koko henkilöstöä koskevaa koulutusta voidaan järjestää veso-koulutusten yhteydessä niin, että työvuorosuunnittelussa huomioidaan myös opetushenkilöstön ulkopuolinen henkilöstö.

5.3 Opiskeluhoillon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Päätökset tehostetun ja erityisen tuen antamisesta tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa. Asia on huoltajien suostumuksella käsiteltävä etukäteen myös moniammatillisessa asiantuntijaryhmässä. Ryhmän kokoonpano riippuu siitä, millä perusteella erityisen tuen päätös tehdään. Oppilaanohjaajan, erityisopettajan, koulukuraattorin ja koulupsykologin lisäksi läsnä voivat olla lisäksi esimerkiksi kouluterveydenhoitaja, koululääkäri ja aineenopettaja. Opettajan tulee aina saada opiskeluhoilosta opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät taustatiedot.

Pellon peruskoulussa ei järjestetä joustavaa perusopetusta. Erityisistä opetusjärjestelyistä sovitaan aina yhteistyössä oppilaan/opiskelijan huoltajan kanssa tai yhdessä täysi-ikäisen opiskelijan kanssa. Jos oppilaan/opiskelijan huoltaja ei ole tehnyt esitystä opiskelun erityisestä järjestämisestä, on huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Täysi-ikäiselle opiskelijalle on vastaavasti varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Oppilaan opetuksen järjestäminen ja oppilaan tarvitsema tuki edellyttää pohdintaa esimerkiksi oppilaan sairastuessa vakavasti tai vaikeassa elämäntilanteessa. Perusopetusta voidaan tällöin järjestää muun muassa sairaalaopetuksena. Pellon kunta kuuluu Lapin hyvinvointialueen toiminta-alueeseen ja sairaalakouluopetus hoidetaan Lapin keskussairaalan sairaalakoulussa. Neljäntuulen koulu on yksi Rovaniemen kaupungin perusopetusta tarjoavista yksiköistä. Sairaalaopetusyksikkö palvelee koko Lapin maakunnan aluetta tarjoten opetuspalveluitaan Lapin hyvinvointialueen kunnille. Vastuukouluna toimii Pellon peruskoulu, joka toimii tiiviissä yhteistyössä sairaalakoulun henkilöstön kanssa.

Jakson pituus sovitaan aina oppilaskohtaisesti yhteistyössä moniammatillisen verkoston, huoltajien ja oppilaan lähikoulun kanssa, ja se perustuu säännölliseen arviointiin oppilaan tilanteesta. Sairaalaopetus on osa lapsen ja nuoren kokonaiskuntoutusta, jota tehdään yhteistyössä hoito- ja kuntoutushenkilöstön sekä huoltajien kanssa. Opetus järjestetään joustavin järjestelyin, pääasiassa ryhmämuotoisesti ja yksilöllisiä oppimistavoitteita mukailen. Oppilaan viikoittainen tuntimäärä on oppilaan oman lähikoulun opetussuunnitelman ja valtioneuvoston tuntijakoasetuksen mukainen.

5.4 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Pellon peruskoulu ja lukio tekevät tiivistä yhteistyötä kunnan alueella toimivan moniammatillisen asiantuntijaryhmän kanssa.

Opiskeluhoillon henkilökunta kuuluu kunnassa toimivaan Silta-ryhmään. Monialaisen Silta-työryhmän tavoitteena on edistää kunnan nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tehtävänä on myös hoitaa nuorisolain (1285/2016) § 9 mukaisen monialaisen yhteistyöryhmän sekä oppilas- ja opiskelija-huoltolain (1287/2013) § 14 tarkoittaman opiskeluhoillon ohjausryhmän tehtäviä.

Koulu tekee viikoittain tiivistä yhteistyötä nuoriso- ja vapaa-aikapalveluiden kanssa nuorisotyön ja kerhotoiminnan sekä tapahtumien järjestämisen muodossa. Kunnan nuorisotyöntekijän työskenteilytilat ovat koulun yhteydessä ja yhteistyö on luontevaa sekä sujuvaa.

Poliisi käy koululla pitämässä tiedotus- ja opastustilaisuuksia oppilaille muun muassa päihteistä, mo-poilusta ja moottorikelkkailusta.

Koulu konsultoi Lapin hyvinvointialueen lastensuojelua ja tekee tarvittaessa lastensuojelu- tai huoli-ilmoituksen lastensuojelun viranomaisille. Tukioppilastoimintaa kehitetään vuosittain MLL Mannerheimin lastensuojeluliiton Pellon yksikön kanssa.

Opetuksessa kehitetään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentavia menettelytapoja yhteistyössä kouluyhteisön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Opetuksessa hyödynnetään yhteistoiminnallisuutta ja tuetaan oppilas-/opiskelijaryhmien sosiaalisten suhteiden muodostumista. Yhteisöllisiin toimintatapoihin harjaantuminen esimerkiksi ryhmänohjauksen avulla korostuu etenkin opiskelun nivelvaiheissa.

Oppilaita/opiskelijoita kannustetaan toimimaan aktiivisesti oppilas-/opiskelijakunnassa. Toimintaa ohjaa ja organisoii tehtävään nimetty vastuupettaja. Oppilas-/opiskelijakunnan hallitus valitaan vaaleilla, ja koulu mahdollistaa sen kokoontumisen koulupäivien aikana. Opiskelijakunnan hallitusta kannustetaan ideoimaan ja toteuttamaan yhteiskunnallista ja paikallista aktiivisuutta, yhteistoiminnallisuutta ja koulun kehittämistä ja viihtyvyyttä edistäviä tapahtumia. Opiskelija- ja oppilaskuntien kuuleminen oppilaita/opiskelijoita koskevista asioista edistää osallisuutta ja demokratiaa kouluyhteisössä.

Koulussa tuetaan kouluyhteisön yhteenkuuluvuutta ylläpitämällä perinteisiä tapahtumia lukuvuoden aikana. Etenkin lukiossa koko yhteisön perinteet korostuvat penkkareiden ja vanhojenpäivien vietossa. Lisäksi lukuvuoden aikaiset opintoretket ja kilpailut toteutetaan sitä silmällä pitäen, että ne edistävät ryhmähenkeä ja sosiaalisia suhteita.

Oppilaiden/opiskelijoiden sekä heidän huoltajiensa osallisuutta edistetään vuosittain koulun toimintaan, osallisuuteen ja yleiseen viihtyvyyteen liittyvillä Hyvän kasvun polku -kyselyillä ja vanhempainilloilla. Kysely toteutetaan myös koulun henkilökunnalle. Kyselyjen tuloksia hyödynnetään koulun toiminnan laadun arvioinnissa ja toiminnan kehittämisessä.

Oppilaita/opiskelijoita rohkaistaan vaikuttamiseen myös nuorisovaltuuston kautta. Nuorisovaltuusto toimii kunnan nuorten vaikuttamistoimielimenä ja koostuu yleensä perusopetuksen ja lukion oppilasta/opiskelijoista. Nuorisovaltuusto edistää nuorten asioita myös vapaa-ajalla, mutta voi vaikuttaa myös opetuksen/koulutuksen järjestämiseen liittyvissä asioissa elinvoimalautakunnan, kunnanvaltuuston ja silta-työryhmän kautta.

Käytännöt kodin ja koulun välisen yhteistyön toteuttamiseksi on kirjattu Pellon perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmiin.

5.5 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Kouluyhteisön sisäisessä viestinnässä käytetään ensisijaisesti Wilman tiedotteita ja viestejä. Koulun henkilöstölle tiedotus voi tapahtua myös sähköpostitse. Yhteistyötahoja tiedotetaan tarvittaessa suoraan heidän yhteyshenkilölleen, minkä lisäksi yleistä tiedottamista voidaan toteuttaa opiskelu-
huollon ohjausryhmän kautta.

6 SUUNNITELMA OPISKELIJOIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ SEKÄ TOIMENPITEET OPISKELIJOIDEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMISEKSI

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista koulujen kanssa. Opetuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivytyksestä.

6.1 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhuoltopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia.

6.1.1 Toimenpiteet väkivallan ehkäisemiseksi

Pellon peruskoulussa ja lukiossa noudatetaan nollatoleranssia kaiken väkivallan osalta, ja koulussa ja kouluaikana tapahtuneet väkivaltilanteet tutkintaan aina. Väkivaltainen käyttäytyminen on yleistynyt aiempaa nuorempien ikäluokkien keskuudessa. On tärkeää, että jokainen koulu yhteisön jäsen tietää, miten toimia väkivaltilanteessa ja mistä hakea apua.

1. Väkivaltilanteessa ensisijainen puuttumisvastuu on läsnä olevalla aikuisella. Aikuisen tulee välittömästi puuttua akuuttiin väkivaltilanteeseen, ja pyrkiä rauhoittamaan tilanne, niin ettei keneenkään kohdistu akuuttia vaaraa.
2. Tarvittaessa apuun on syytä kutsua toinen tai useampi koulun aikuinen. Mikäli tilannetta ei saada rauhoitettua, ilmoitetaan tilanteesta poliisille.
3. Tapauksen taustojen ja jatkotoimenpiteiden selvittäminen tapahtuu mahdollisimman pian sen jälkeen, kun akuutti tilanne on saatu rauhoitettua. Kokonaisvastuu tilanteen hoitamisesta ja tiedottamisesta kuuluu koulun rehtorille. Vakavista väkivaltilanteista kirjoitetaan muistio, johon kirjataan tarpeelliset tiedot asian jatkokäsittelyä varten.
4. Väkivaltilanteista ilmoitetaan osapuolena olleiden oppilaiden/opiskelijoiden huoltajille. Huoltajien apua voidaan hyödyntää tilanteen selvittämisessä.
5. Väkivaltilanteesta tehdään ilmoitus lastensuojeluun Lapin hyvinvointialueen vastaavalle toimielimelle. Mikäli on syytä epäillä lapsen kohdistuvaa seksuaalirikosta tai henkeen ja terveyteen kohdistuvaa rikosta, tehdään tapauksesta myös rikosilmoitus poliisille. Rikoksesta epäillyn iällä ja salassapitovelvollisuudella ei ole merkitystä ilmoitusvelvollisuuden suhteen.

Väkivaltatilanteiden vakaavuus voi vaihdella ja väkivallaksi voidaan laskea esimerkiksi

- Kunnianloukkaukseksi luettava nimittely ja loukkaava puhe
- Sanallinen uhkailu
- Painostaminen ja kiristys
- Fyysinen töniminen, lyöminen ja potkiminen
- Lievä ja törkeä pahoinpitely

6.1.2 Toimenpiteet kiusaamisen ehkäisemiseksi

Kiusaamisella tarkoitetaan tahallista ja toistuvaa toisen epämiellyttäväksi kokemaa psyykkistä tai fyysistä toimintaa. Riidasta kiusaamisen erottaa kiusaajan ja kiusatun välinen vallan epätasapaino: vahvempi tai vahvemmat alistavat puolustuskyvyttöntä. Riidat ovat myös ohimeneviä, eikä niiden kohteeksi aina joudu yksi ja sama lapsi.

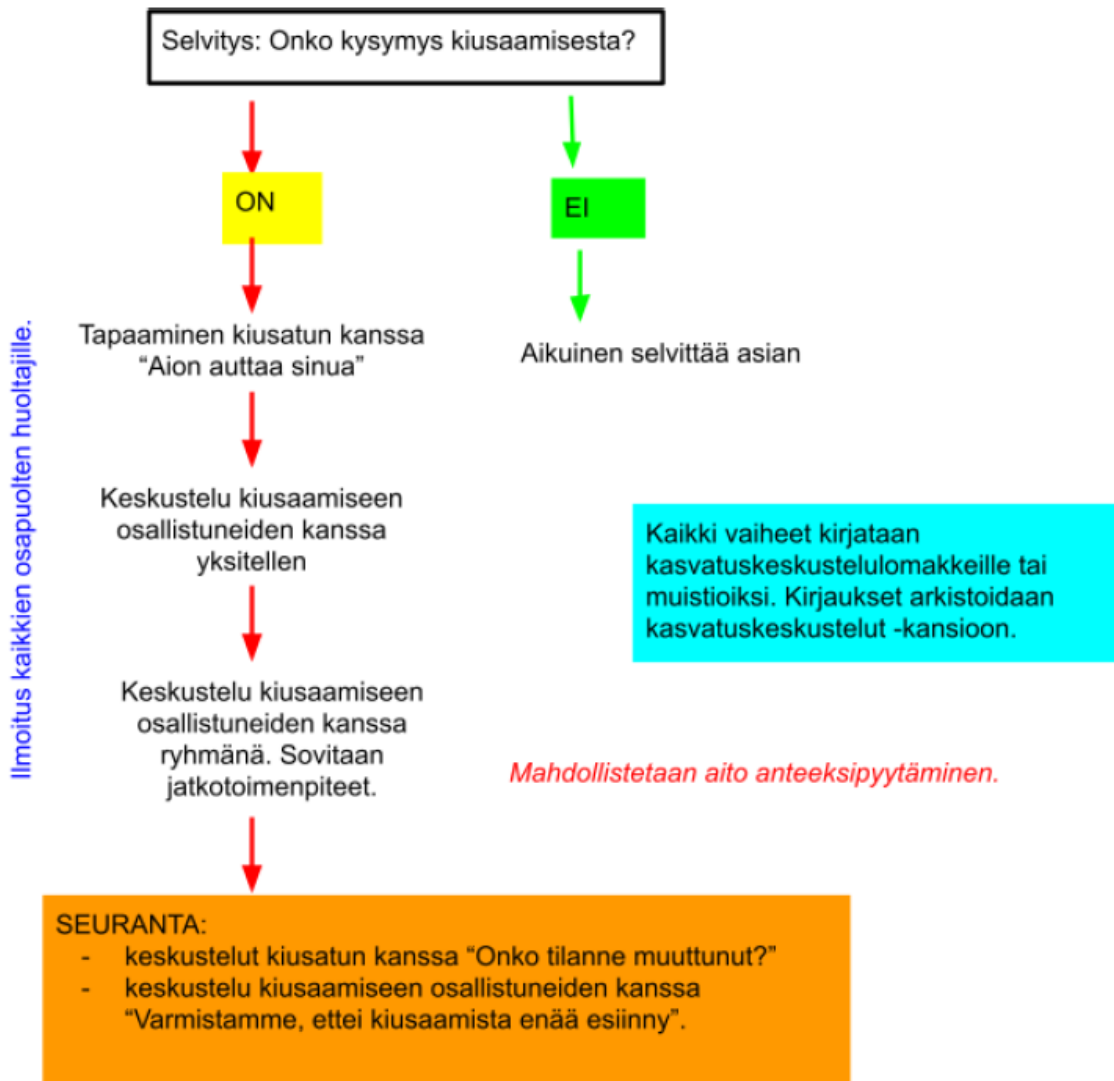
Suorassa kiusaamisessa toisen nöyryyttäminen tapahtuu fyysisten loukkauksien kuten hakkaamisen, potkimisen ja lyöminen muodossa. Lisäksi kiusaamisen keinoina voidaan käyttää nimittelyä ja ilkkumista. Epäsuora kiusaaminen puolestaan sisältää ilkeiden juurujen levittämistä, toisen mustamaalaamista ja pahan puhumista selän takana. Sen kautta vahingoitetaan toisen sosiaalista asemaa ja mainetta.

Suoraa fyysistä kiusaamista esiintyy enemmän pojilla, ja se yleensä vähenee iän myötä. Epäsuorassa kiusaamisessa ei ole osoitettu merkittäviä sukupuolieroja, vaikka tytöt ovatkin poikia taipuvaisempia valitsemaan epäsuorat keinot

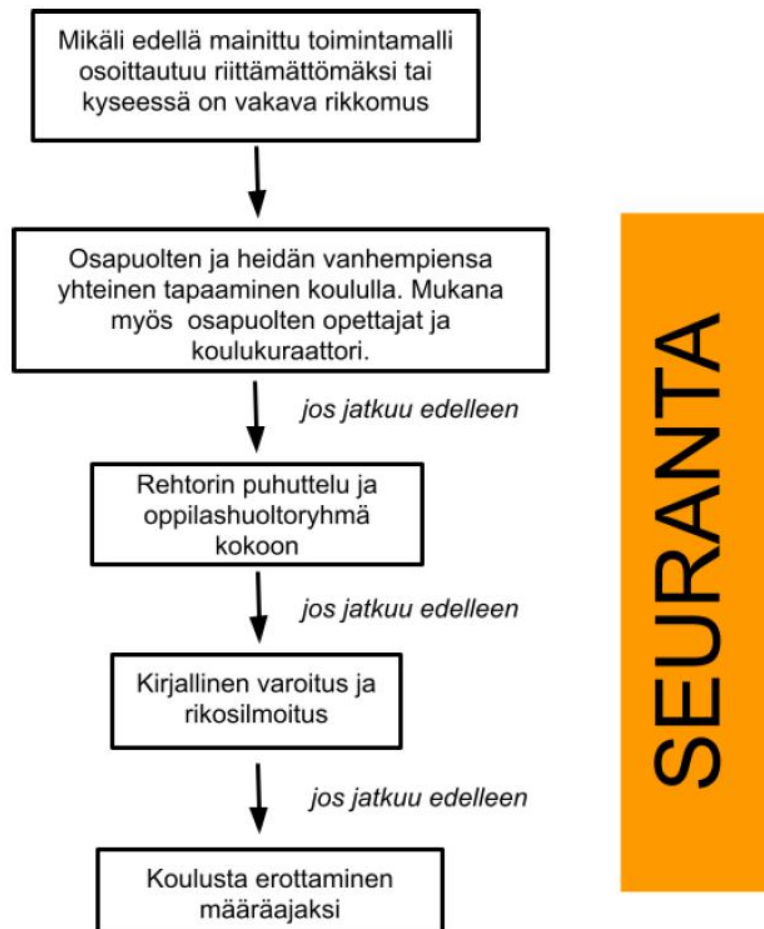
Rehtori ja luokanopettajat/-valvojat vastaavat siitä, että oppilaat tunnistavat kiusaamisen ja tietävät sen seuraamukset. On tärkeää, että aikuiset selkeästi tuomitsevat kiusaamisen ja kiinnittävät erityistä huomiota mukavan, kaikki huomioon ottavan yhteishengen luomiseen ja ylläpitoon. Oppilaita kannustetaan kertomaan kiusaamisesta koulun henkilökunnalle.

Koulun toiminnassa pyritään myös vahvistamaan oppilaiden itsetuntoa ja tukemaan hyviä kaverisuhteita, jotta kiusaamiselle suotuista ilmapiiriä ei pääse syntymään. Kiusaamisesta keskustellaan luokissa oppilaiden kanssa, minkä lisäksi asia pidetään säännöllisesti yllä henkilökunnan kokouksissa, vanhempainilloissa ja kaikkien koulussa toimivien aikuisten kanssa. Kummi- ja tukioppilastoinnalla on myös mahdollista puuttua erilaisiin ristiriitoihin ennen kuin riidat muuttuvat kiusaamiseksi.

Alla on kuvattu toimintamalli kiusaamisepäilyn selvittämiseksi sekä kiusaamistapausten hoitamiseksi. Toimintamallista tiedotetaan huoltajille ja oppilaille/opiskelijoille sekä koulun henkilökunnan aina lukuvuoden alussa.

Mikäli kiusaaminen jatkuu, tai jos kyse on vakavasta rikkomuksesta, edetään edellä kuvatun lisäksi seuraavaan seurantamallin mukaisesti:

Seurantaan koskevat tiedot kirjataan ja arkistoidaan myös kasvatuskeskustelulomakkeelle tai muistiinotteen.

Edellä kuvattuja toimintamalleja pyritään noudattamaan mahdollisimman tarkasti, jotta jokainen tapaus saa asianmukaisen käsittelyn.

Asian hoitamisessa voidaan konsultoida myös muita viranomaisia kuten lastensuojelua ja poliisia, jos asiaa hoitava taho tarvitsee tukea siinä, miten jatkossa tulisi toimia. Koulu voi myös tehdä sovittelualoitteen Lapin sovittelutoimistoon kiusaamis- ja riita-asioissa.

6.1.3 Toimenpiteet häirinnän ehkäisemiseksi

Häirinnäksi määritellään tilanne, jossa luodaan esimerkiksi seksuaaliseen suuntautumiseen, alkupeurään, vammaisuuteen tai muuhun tasa-arvo- tai yhdenvertaisuuslaissa säädettyyn syrjintäperusteeseen liittyvä toista henkilöä halventava, nöyryyttävä, uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri.

Häirintä voi ilmetä asiattomana vihjailuna ja loukkaavana käytöksenä sanoin tai teoin. Häirintää voi olla kirjoitettujen ja puhuttujen sanojen ja ilmaisujen lisäksi ihmisarvoa loukkaavan materiaalin esittäminen verkossa tai sosiaalisessa mediassa. Vähemmistöön kuulumisen lisää häirinnän riskiä merkittävästi.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta, fyysistä tai muuta seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Seksuaalinen väkivalta loukkaa aina henkilön koskemattomuutta tai itsemääräämisoikeutta.

Seksuaalinen häirintä ja väkivalta aiheuttavat inhimillistä kärsimystä. Häirintä ja väkivalta vaikuttavat käsityksiin omasta kehosta ja läheisyydestä, ihmissuhteista ja omasta seksuaalisuudesta. Väkivalta aiheuttaa usein erilaisia fyysisiä ja psyykkisiä terveysongelmia. Henkilö voi kärsiä pelkotiloista, ja asiaan saattaa liittyä myös kiusaamista ja kiristämistä.

Seksuaalista häirintää ja väkivaltaa ovat esimerkiksi:

- seksuaalissävyytteiden viestien ja kuvamateriaalien lähettäminen, kuvien tai henkilön kommentointi
- fyysinen ei-toivottu käytös ja kosketus: sively, puristelu, taputtelu, kouriminen tai muu koskettelu esimerkiksi sukuelimiin, pakaroihin, rintoihin tai reisiin
- sukupuolista tai seksuaalista kanssakäymistä koskevat vaatimukset tai ehdotukset
- pakottaminen seksuaaliseen tekoon, joka loukkaa itsemääräämisoikeutta
- pakottaminen seksuaalisen materiaalin katsomiseen tai seksiin
- alle 18-vuotiaan seksuaalinen hyväksikäyttö ja alle 16-vuotiaan houkuttelu seksuaalisiin tekoihin
- seksuaalipalvelun ostaminen alle 18-vuotiaalta
- raiskaus, myös seurustelusuhteessa, avo- tai avioliitossa
- kunniaväkivalta ja sukuelinten silpominen

Opettaja vastaa kunkin lapsi-, oppilas- ja opiskelijaryhmän turvallisuudesta ja hyvinvoinnista, yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta opettaessaan ryhmää, ja siirryttäessä oppimisympäristöstä toiseen. Rehtori/johtaja vastaa työpäivän turvallisuudesta ja hyvinvoinnista sekä yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta yhdessä opettajien ja muun henkilöstön kanssa. Rehtori/johtaja sekä kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjä vastaavat oppimisyhteisössä tai -ympäristössä suunnitelmallisesta häirinnän ehkäisystä, häirintätilanteisiin puuttumisesta ja niiden seurannasta.

Häirinnän kohteen on suositeltavaa kirjata tapahtunut häirintä ylös heti tapahtuneen jälkeen siten, että jälkikäteen on selvitettävissä mitä tapahtui, missä ja ketä muita oli läsnä. Mahdolliset todisteet kuten viestit ja kuvat on syytä tallentaa itselle talteen. Mikäli koulun aikuinen ei ole ollut läsnä tilanteessa, on tärkeää, että häirinnän kohteeksi joutunut oppilas/opiskelija ja/tai hänen huoltajansa ottavat yhteyttä kouluun.

Mikäli koulussa tapahtuu tai epäillään häirintää, toimitaan seuraavan mallin mukaisesti:

- 1) Jos häirintää ilmenee, tai sitä epäillään tapahtuneen oppimisympäristössä, -yhteisössä tai koulumatkalla, on opettajalla ja rehtorilla velvollisuus ilmoittaa siitä häirinnän kohteen ja häirinnän tekijän huoltajille (tai muulle lapsen lailliselle edustajalle).
- 2) Häirinnän kohteena ollutta osapuolta ja häirinnästä epäilytä osapuolta kuullaan tapauksesta erikseen. Keskustelut kirjataan kasvatustilanteiden lomakkeelle tai muistioon. Kuulemisissa pyritään selvittämään mitä on tapahtunut, missä ja milloin. Tilanteessa on tärkeää aikuisen rauhallinen ja tosiasioissa pitäytyvä käytös. Osapuolten kuulemisessa ei pidä syyllistyä johdatteleviin kysymyksiin ja aiheen arkuuden vuoksi on vältettävä tilannetta, jossa oppilaalle/opiskelijalle voi tulla kokemus, että häntä painostetaan kertomaan asiasta.
- 3) Häirintää kokeneen oppilaan/opiskelijan suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua myös opiskeluhuollon palveluiden henkilöstöä.
- 4) Häirinnän kohteena oleva henkilö ohjataan kouluterveydenhoitajan, koulukuraattorin tai koulupsykologin luo, mikäli kuulemisen perusteella syntyy epäily, että siitä olisi asianomaiselle apua.
- 5) Tarpeen vaatiessa opetushenkilöstö, muu henkilöstö tai rehtori tekee ilmoituksen häirinnästä muille viranomaisille. Häirinnästä, joka koskee oppilaan vapaa-aikaa tai kotioloja, on velvollisuus ilmoittaa poliisille ja myös lastensuojeluun, jos se täyttää rikoksen tunnusmerkit. Ilmoitus on tehtävä salassapitosäännösten estämättä.
- 6) Osapuolten kuulemisen jälkeen järjestetään yhteinen keskustelu, jossa selvitetään tapahtumien kulku, kuullaan asianomaisia ja sovitaan, miten jatkossa käytäytään. Keskustelusta laaditaan muistio tai kasvatustilanteiden lomake. Keskusteluun voidaan kutsua myös osapuolten huoltajat, kun tilanteisiin etsitään yhteisiä ratkaisuja.
- 7) Opettaja ja/tai rehtori voivat käyttää kurinpitoa ja opetuksen turvaamiseen liittyviä keinoja siten kuin suunnitelmassa kurinpitokeinojen ja kasvatustilanteiden lomakkeen käyttämisestä, sekä niihin liittyvistä menettelytavoista todetaan.
- 8) Mikäli häirintä jatkuu tai on epäily, että se jatkuu, pidetään osapuolten välillä seurantalaveri, jossa käydään läpi, onko yhdessä sovittuja toimenpiteitä noudatettu.

6.1.4 Ilmoittaminen kielletyistä esineistä ja aineista

Kouluun ei saa tuoda teräaseita, lyömäaseita, asejäljitelmiä (replika-aseet), leikkipyssyjä, muovikuula-aseita tai kemikaaleja eikä muitakaan vaaralliseksi katsottavia esineitä tai aineita. Koulun opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa haltuun toisen vahingoittamiseen tai uhkailuun soveltuvat

esineet ja aineet tarvittaessa voimakeinoin. Haltuun otetut materiaalit on syytä toimittaa poliisille, ellei niitä ole laillista luovuttaa huoltajalle tai täysi-ikäiselle oppilaalle.

Aina kun oppilaalta otetaan esine tai aine haltuun, niin tehdään ilmoitus huoltajille. Lisäksi on täytettävä Wilma-lomake, johon kirjataan kuka otti ja minkä esineen haltuun, milloin ja keneltä. Huoltajalla on kolme kuukautta aikaa hakea hänelle luovutettava esine tai aine. Huoltajien kirjallisella suostumuksella esine tai aine voidaan todisteellisesti hävittää. Oppilaalle luovutettavat tuotteet palautetaan oppitunnin jälkeen tai viimeistään koulupäivän jälkeen.

6.2 Suunnitelma kriisi-, uhka ja vaaratilanteiden varalle

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä opetuksen järjestäjän ja koulun välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

Pellon peruskoulussa ja Pellon lukiossa edellä mainitut asiat on kirjattu Meän Opinahjon yhteisiin kriisi- ja turvallisuussuunnitelmiin, joita päivitetään tarpeen vaatiessa. Suunnitelmien tavoitteena on luoda turvallinen oppimis- ja työskentely-ympäristö sekä taata hallittu toiminta erilaisissa kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa.

Tärkeää kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa on niiden ennakoiminen ja etukäteissuunnittelu sekä koulu yhteisön suvaitseva, myönteinen ja välittävä ilmapiiri, joka edistää arjen sujumista ja yhteistä turvallisuutta.

Turvallisuussuunnitelma säilytetään koulun henkilöstön saatavilla ja siinä olevat ohjeet ja vastuunjako käydään läpi henkilökunnan kanssa lukuvuoden alussa. Turvallisuuskävelyt ja poistumisharjoitukset täydentävät turvallisuussuunnitelman ohjeistusta.

7 OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN SEURAAMINEN

Opetushallitus ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos seuraavat yhteistyössä opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti. Koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä toimitettava opetushallintoviranomaiselle sekä Terveiden- ja hyvinvoinnin laitokselle opiskeluhuollon valtakunnallisessa arvioinnissa, kehittämisessä, tilastoinnissa ja seurannassa tarvittavat tiedot.

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmä arvioi opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta yhteistyössä kunnan opetustoimen ja hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Koulutuksen järjestäjän on osallistuttava ulkopuoliseen opiskeluhoitoa koskevaan arviointiin ja arvioinnin keskeiset tulokset on julkistettava. Opiskeluhuollon ohjausryhmä raportoi seurannan tuloksista elinvoimalautakunnalle.

Pellon peruskoulun ja lukion opiskeluhoitoryhmät arvioivat opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista sekä opiskeluhuollon tarvearvion perustana olevia tunnuslukuja jokaisen lukuvuoden päätteeksi. Samalla opiskeluhoitoryhmät päivittävät ilon ja huolenaiheet niiltä osin kuin niitä koskevista kyselyistä/tutkimuksista on saatu uusia tietoja.

Päivitetyt tiedot lähetetään opiskeluhuollon ohjausryhmälle, joka käsittelee asiat kokouksessaan. Opiskeluhuollon ohjausryhmän kokouksen jälkeen tiedot päivitetään opiskeluhoitosuunnitelmaan ja raportoidaan päivityksen yhteydessä elinvoimalautakunnalle.

